

Epoca victoriană

Victoria & Albert Museum

În timpul îndelungatei domnii a reginei Victoria, societatea britanică a suferit schimbări foarte importante, cum ar fi industrializarea, expansiunea imperială și o mai mare democrație. Deși sărăcia persista, mulți oameni duceau o viață prosperă.

Când a urcat pe tron, în 1837, regina Victoria era doar o adolescentă de 18 ani și a domnit timp de 63 de ani, până la moartea sa în 1901. Deși aceasta a fost o perioadă de schimbări fără precedent, multe mentalități au fost păstrate până la sfârșitul secolului 19, denumit adesea "Epoca Victoriană", după numele reginei.

Atelierul lumii

Anglia victoriană a fost dominată de efectele Revoluției Industriale, fiind ținutul fabricilor, depozitelor și atelierelor. Populația a crescut rapid, numărul orașelor a crescut, iar până în

Mary Evans

anul 1850 a fost construită o rețea națională de "monștri de fier" – căile ferate – cum nu se mai văzuse până atunci.

Deosebit de productivă și în fruntea celorlalte națiuni, Marea Britanie a devenit "atelierul lumii", demonstrând acest lucru la Marea Expoziție din 1851 și menținându-se pe poziție până la sfârșitul secolului. Viteza schimbărilor a accentuat aspectele negative ale acestora – adăposturile neigienice pentru muncitori, folosirea copiilor la

Confort tapizat pentru doamne la o petrecere a ceaiului în grădină, în anul 1865. A fi îmbrăcat "cum se cuvine", implica purtarea multor jupoane sub crinolone. Bărbații purtau costume sobre.

Simbolul unei ere – regina Victoria, la o vârstă înaintată. Victoria a urcat pe tron în 1837, la vârsta de 18 ani, și trei ani mai târziu s-a căsătorit cu vărul său, prințul Albert de Saxa-Coburg-Gotha.

diferite munci, condiții proaste de lucru, salarii mici și program de lucru foarte lung.

S-au realizat totuși unele îmbunătățiri, chiar înainte de anul 1850, Epoca Victoriană fiind și o epocă a reformei (de exemplu, în ceea ce privește fabricile și domeniul sănătății publice). Cu toate acestea, o mare parte a populației continua să trăiască în sărăcie și mizerie.

Valori victoriene

În timpul Epocii Victoriene, clasa mijlocie a realizat mari progrese, membrii acesteia având posibilități variate de a se ridica pe scara socială, în diferite domenii: afaceri, industrie, serviciu civil și altele. Era, de asemenea, de remarcat felul în care societatea victoriană a început să fie dominată de valori ale clasei mijlocii. Oameni sobri, punctuali, muncitori,

● **Gloria imperială.** Imaginea de sus înfățișează Atacul Brigăzii Ușoare și atacul asupra Sevastopolului, în timpul Războiului din Crimeea (1854-1856) și Tel-el-Kebir (1882), victoria ce a dus la controlul Angliei asupra Egiptului. Portretele conducătorilor trupelor militare încadrează cele trei scene.

● **Mulți victorienți** considerau bicicleta un mijloc de relaxare. Aceasta a slăbit convențiile sociale și a încurajat purtarea de îmbrăcăminte mai comodă. În 1884, bicicletele "sigure" – care le-au înlocuit pe cele cu roata din față mare – se găseau deja peste tot.

● **Ziua Derby-ului.** Derby-ul a fost fondat în 1780, iar în secolul următor a devenit o ocazie pentru excursiile populare.

Mary Evans

economi, familisti și respectabili existaseră și înainte de domnia reginei Victoria dar, începând cu această perioadă, asemenea calități erau considerate foarte normale în noua și precisă lume industrială. Regina Victoria a dat startul; existența sa, centrată pe datorie și familie, a fost destul de diferită de cea pe care o avuseseră ultimii doi predecesori ai săi. Cea mai mare parte a aristocrației a recurs la purtarea costumelor, abandonând stilul de viață scandalos și excentric al unei generații anterioare; la fel au procedat și membrii de vază ai clasei muncitoare.

Valorile și energia clasei mijlocii au contribuit la multe dintre marile realizări ale Epocii Victoriene. Aspectele lor mai puțin amabile cuprindeau convingerea morală că prosperitatea reprezenta răsplata bunătății (iar cei ce nu aveau succes erau lipsiți de importanță) și un puritanism extrem în chestiuni sexuale, unde culpabilitatea și ipocrizia erau în floare.

Religia avea un rol foarte important în viața din această perioadă, deși mulți locuitori ai noilor orașe uriașe erau aproape ruși de religie. Existau multe curente religioase. Cea mai mare influență o exercitau sectele protestante, ca și metodistii și congregaționistii, precum și aripa evanghelică a bisericii anglicane. Apăruseră însă și alte forme de credință, care puneau mai mult accent pe ritual și dogme; este vorba în special de catolicismul roman și "anglo-catolicismul" din cadrul bisericii anglicane.

Credințe și îndoieli

Cu toate acestea, Epoca Victoriană a fost și o perioadă a îndoielii și necredinței, cum ar fi de exemplu faptul că știința submina credința în adevărul biblic. Ateismul rămânea un punct de vedere șocant, și, după multe încercări, ateistul înfocat Charles Bradlaugh a fost acceptat în Camera Comunelor abia în 1880.

Cel mai subversiv eveniment a fost publicarea, în 1859, a cărții lui Charles Darwin, Originea Speciilor, teoria sa asupra evoluției care susținea că oamenii nu reprezintă rezultatul unui singur act de creație, care le-a oferit stăpânirea asupra celorlalte forme de viață, ci au evoluat din lumea naturală. În cea mai mare parte a Epocii Victoriene, bisericile respingeau aceste teorii precum și alte relatări

Tate Gallery/Bridgeman

științifice, pe care aveau să le adapteze în secolul 20.

Politica de partid

Parlamentele din Epoca Victoriană erau mult mai reprezentative decât cele dinaintea lor și, de asemenea, mai receptive la opinia publică. Primul pas a fost făcut în 1832, chiar înainte de urcarea Victoriei pe tron, când unui număr mare de membri ai clasei mijlocii li s-a dat dreptul de vot, prin Marea Reformă. (Următoarele reforme, din 1867 și 1884, au vizat majoritatea bărbaților; înainte de sfârșitul secolului a început agitația pentru dreptul de vot al femeilor.)

Controlul regal asupra guvernului luase sfârșit sub William al IV-lea (1830-37) și, în ciuda respectului de care se bucura Regina, aceasta a exercitat doar o influență parțială în alegerea miniștrilor guvernului și alte decizii politice. Miniștrii trebuiau să dea socoteală în fața Parlamentului, în special în fața Camerei Comunelor, și, de vreme ce disciplina de partid nu era încă strictă, aceștia nu puteau întotdeauna să-și justifice acțiunile. Whigii și Torii anilor 1830 s-au transformat până în 1860 în niște grupări mult mai strânse: partidele Liberal și Conservator, conduse de lideri ca Gladstone și Disraeli. Disciplina nu era însă îndeajuns de strictă pentru a împiedica sciziuni majore în cadrul unui partid. Problema irlandeză, de exemplu, a influențat politicile parlamentare în multe privințe. Foametea din 1845-46 a ajuns în final să-l convingă pe Sir Robert Peel că Legile Cerealelor, ce garantau prețuri ridicate producției britanice, trebuie să dispară. A fost introdus comerțul liber, care a

▲ O călătorie. Locurile erau incomode iar trăsurile deschise, însă o călătorie de la Londra la Brighton costa doar câțiva bănuți.

▼ Un vânzător ambulant își vinde marfa – “Cele mai bune stridii la Cleethorpes”. În zilele noastre sunt o delicată și scumpă, dar stridiile erau ieftine și comune în Marea Britanie victoriană.

devenit parte dintr-o mai mare mișcare victoriană ce încerca să creeze o societate mai deschisă și mai competitivă.

Însă decizia lui Peel de a scoate din vigoare Legile Cerealelor a dus la fragmentarea Partidului Conservator. 20 de ani mai târziu, misiunea lui William Gladstone de a pacifica Irlanda și o eventuală supunere la Regulile Casei (auto-guvernare), a provocat scindarea Partidului Liberal în două ramuri.

În timpul acestei perioade de schimbări dramatice nu au fost exercitate amenințări externe la securitatea Marii Britanii. Europa a intrat în război în 1854-56, când Anglia și Franța au luptat împotriva Rusiei, în Războiul Crimeei. După cum sugerează și numele, chiar și aceasta era o campanie restrânsă, condusă cu succes, pentru a limita ambițiile teritoriale ale Rusiei în Balcani. Aceasta a reprezentat doar o rundă din așa-zisa “Chestiune Estică” – seria de probleme cauzate de declinul Imperiului Otoman, care a dus la implicarea profundă a Angliei în politicile europene, în timpul Epocii Victoriene. Anglia s-a aflat la limita izbucnirii unui al doilea război cu Rusia, în 1878, însă s-a menținut departe de alianțele europene care, ulterior, au divizat continentul – atitudine pe care primul ministru britanic, Lord Salisbury, a descris-o drept “splendida izolare”.

Extinderea Imperiului

Între timp, Imperiul Britanic, deja uriaș în 1837, și-a continuat expansiunea. Coloniile întemeiate de europeni, cum ar fi Canada și Australia, începeau să aibă guvernări proprii, însă porțiuni întinse ale Africii, în special, începeau să fie colorate în roșu (culoarea imprimată pe hărți pentru a desemna teritoriile aflate în posesia Angliei).

În Anglia, sentimentul imperialist s-a dezvoltat foarte lent, chiar și după ce Disraeli a proclamat-o pe Victoria Împărăteasă a Indiei, în 1876. Însă deja în anul 1890, locuitorii Marii Britanii realizaseră că imperiul lor era cel mai mare din câte se pomeniseră până la acea dată. Realizările britanice din țară și din străinătate le-

au imprimat victorienilor o încredere profundă, care avea să fie doar puțin zguduită la sfârșitul perioadei, de insuccesele militare din Războiul Burilor din Africa de Sud, unde fermierii descendenți ai olandașilor au fost cucerți doar după o luptă de 3 ani (1899-1902). Ostilitatea europeană din timpul războiului pune la îndoială "splendida izolare", pregătindu-se ru politica foarte diferită a începutului lului 20.

Servicii pentru o nouă societate

O doctrină centrală a Epocii Victoriene era aceea că individul trebuia să fie cât mai independent față de intervențiile acestuia; și mult realiz de aceste perioade erau re trepri private sau al inițiativei individuale. În vechile restricții legale fuseseră în

ad ptat la nevoile ei societăți le Câ: aeile întrepreri private nizerabile de muncă și xploatarea personalului, e itea erau ontrolate prin măsuri ale dome ui sănătății ublice și decrete corespunzâ...

Pentru a funcționa eficient, avea nevoie de servicii oferite exemplu GPO (timbrele pentru plata unor taxe egale, indiferent de distan fost două inovații victoriene).

apc ant; ompe ost f; stem de învățământ de stat, in ul nu ca fiecare copil să benefici; învățământu secund; iversal a fost introdus de

Sărăcia

În eforturilor statului de sistemul economic, societă dustria generat probleme importante o să: alarmantă – ce nu era prof mult accentuată față de perioadele siguranță mai șocantă la e vreme ce oamenii săraci se îmbul naghernitele orașelor. Exista, de asemenea, o mare nesiguranță, deoarece noile avânturi ale sistemelor economice alternau cu perioade de care muncitorii erau concediați și așași să moară de foame. Susținătorii sistemului pretindeau că nu se putea face nimic în privința 'legilor de fier' ale economiei, însă acest punct de vedere a fost criticat de gânditorii socialiști, ca Robert Owen și Karl Marx, și atacat de Charles Dickens, William Morris, precum și de alți scriitori și artiști ai vremii.

☉ Sărăcie în Drury Lane, Londra. Când aveau posibilitatea, săracii luau masa la restaurantul Baylis's.

☉ În timp ce mulți copii beneficiau de privilegiile progreselor, viitorul nu era promițător dacă erai sărac.

În epoca victoriană au avut loc mișcări ale ei muncitoare, de la programe pentru auto jin și auto-îmbunătățire (cooperative tute mecanice), la acțiuni în masă, ca de nplu manifestația Chartistă a anilor 1830 ș) pentru obținerea de drepturi politice licate, interzise până în anul 1820, și-a t apariția, începând să reprezinte c ărată forță în anul 1880, perioadă în care și e socialiste au reapărut, după ce stătuseră mbră o lungă perioadă de

Progrese ale epocii

ctorienii nu au reușit să rezolve robler a sărăciei, marile realizări ale epocii au idus cu timpul beneficii multor oameni și i-au ijutat și -și lărgească orizonturile.

lardele de viață s-au îmbunătățit, în asere de oameni obișnuiți intrând o serie de oi produse, de la obiecte casnice, la publicații e presă. Noi tipuri de locuri de muncă ofereau i: de exemplu, cererea de dactilografe ocuri de muncă unui număr mare de i școală, care nu mai munciseră înainte.

mul oferea posibilitatea funcționarului dir vilă din suburbie, ia ă excursii pe litoral. Ia r, proaspăt introdusă cleta era un mijloc de sociale

transp imt oferea ma are de:hidea ilor de bărbați.

În ciuda schimbărilor precedent crederea și optimismul au fo: aracteristicile arii Britanii în timpul epocii Victoriene ucitorii considerau că au creptul și toria de păstra statutul națiunii de ca: mai r e putere lumii, iar până la măcelul lin Prin l Războ ondial această idee nu a fo niciod i pusă le îndoială în Marea Britanie.

DATE IMPORTANTE

- 1837 Victoria devine regină
- 1840 Este introdus serviciul poștal intern
- Victoria se căsătorește cu vărul său Albert
- 1846 Abrogarea Legilor Cerealelor
- 1851 Marea Expoziție
- 1854-56 Războiul din Crimeea
- 1861 Moartea printului Albert
- 1867 A doua Reformă
- 1870 Reforma Învățământului: prima implicare directă a statului în educație
- 1872 Este introdus votul secret
- 1876 Victoria devine Împărăteasă a Indiei
- 1884 Sufragiu masculin universal
- 1886 Liberalii se despart din cauza problemei guvernării proprii a Irlandei
- 1893 Ultimele propuneri ale lui Gladstone în ceea ce privea guvernarea de sine stătătoare.
- 1899-1902 Războiul Burilor
- 1901 Moartea Reginei Victoria